

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe unŭ anŭ 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe anŭ 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĚ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sorisorî nefrancoate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

N°. 236.

Vineri, Sâmbătă 8 (20) Decemvre

1884.

Brașovŭ, 7 (19) Decemvre

Noulŭ Judex Curiae, baronulŭ Sennyey, a ocupatŭ în 17 a. l. c. și fotoliulŭ de președinte alŭ camerei magnaților, la care postŭ a fostŭ chematŭ prin rescriptŭ regescŭ. Elŭ a făcutŭ cu ocaziunea acēsta îndiscursulŭ sēu de înaugurare unele declarațiunî de cea mai mare importanță, cari ne dovedescŭ, cā faimele ce s'au răspânditŭ în privința relațiunilorŭ sale cu guvernulŭ au fostŭ neexate.

Sennyey a declaratŭ susŭ și tare, cā elŭ pășese înaintea magnaților, susțindu-și pe deplinŭ principiile sale politice neschimbate și independența convicțiunii sale. Totŭ-deodată declară categoricŭ, cā nici nu i s'a cerutŭ și nici nu a făcutŭ guvernului vre-o concesiune politică.

După aceste declarațiunî nu mai încape îndoiala, cā baronulŭ Sennyey a fostŭ impusŭ d-lui Tisza de puterea împrejurărilor și cā nu dēnsulŭ cî Tisza a fostŭ acela, care a căutatŭ sē încheie unŭ compromisŭ cu elŭ. Spre cea mai mare spaimă a mamelicilorŭ tisaiști constatā acum Sennyey, cā între dēnsulŭ și guvernŭ nu există nici o solidaritate de principii, și numai atâta concede, cā în unele cestiuni, ideile sale, ce se împărtășesc de multŭ, se unescŭ în punctele principale cu ideile guvernului.

Pentru prima oră dela înaugurarea dualismului s'a auditŭ în parlamentulŭ ungurescŭ din gura unui omŭ de statŭ de valōre și de influință asigurarea, cā se sēnte chematŭ a luā o pozițiune „peste partide.”

Sennyey a pronunțatŭ de astădată marele cuvēntŭ, care a jucatŭ și jōcā unŭ rolŭ așa de însemnatŭ în programa politică a cabinetului Taaffe din Austria.

În legătură cu acea asigurare br. Sennyey vorbi de eventualitatea, cānd se va vedē silitŭ, de a luā locŭ în șirurile ilustrilorŭ membri ai camerei, spre a-și desvoltā acolo părerile sale deosebite de ale guvernului.

Limbagiulŭ hotărîtŭ alŭ baronului conservativŭ nu se pōte interpretā nicidecum în favōrea guvernului și oficioșii în frunte cu „P. Lloyd” își dau zadarnice silințe de a documentā contrariulŭ.

Opozițiunea se folosește din parte-și de declarațiunile baronului Sennyey spre a arātā, cā liberalulŭ Tisza Kalman a capitulatŭ dinaintea conservativului Sennyey. Și pre cānd estremii acusă pe Tisza de părăsirea principiilorŭ sale, cei din opozițiunea moderată își exprimā bucuria, cā „Sennyey nu e perdutŭ pentru ea” cāci, deși ocupā ađi o pozițiune neutrală, rămâne credinciosŭ stēgului sēu, sub care a luptatŭ în contra sistemului actualŭ.

Pōte cā în presēmțirea adēncei impresiunii, ce-o va face discursulŭ lui Sennyey în cercurile parlamentare maghiare, episcopulŭ din Sătmarŭ Schlauch, răspundēndŭ noulŭ președinte, a exprimatŭ speranța cā baronulŭ Sennyey va face ca inspirațiunile sale nobile sē consune cu „spiritulŭ națiunei, cu exigențele timpului” și cu tradițiunile camerei magnaților. Dr. Schlauch numēră negreșitŭ între exigențele timpului și maghiarisarea, pentru care ostenește așa de multŭ ca patronŭ alŭ societății de maghiarisare „Szechenyi,”

despre a căreia fatale porniri amŭ vorbitŭ în numerii trecuți.

Vomŭ vedē cum înțelege br. Sennyey „exigențele timpului.” Acum i-se oferă ocaziunea de a dovedē dēcā într'adevērŭ meritā renumele de „distinsŭ și pētrunđetorŭ omŭ de statŭ.”

Cātŭ pentru noi, nu putemŭ sperā nici o ușurare până cānd va durā sistemulŭ de guvernare actualŭ. Dēcā într'adevērŭ baronulŭ Sennyey are de scopŭ a se folosi de noua sa pozițiune, spre a sparge cu timpulŭ falanga d-lui Tisza și a rēsturnā sistemulŭ acestuia, noi nu putemŭ decātŭ sē-i dorimŭ succesŭ bunŭ!

CRONICA POLITICĂ.

După o versiune mai nouă negoțiările dintre d. ministru-președinte Brătianu și șefii partidei junei drepte se continuă. În privința acēsta citimŭ în „Națiunea” :

„După modulŭ cum s'a resoltatŭ ultima crisă ministerială și după atitudinea ce luase oratorulŭ junimistŭ Carpŭ cu ocaziunea interpelării d-lui Paladi, mulți se așteptau cā discuțiunea răspunsului la mesagiul avea sē dea grupului junimistŭ ocaziunea d'a se accentua ca făcēndŭ parte, dacā nu din opozițiunea intransigentă, celŭ puținŭ din adversarii parlamentari ai guvernului. Noi, în urma discursului pronunțatŭ de d. Carpŭ în cestiunea crizei monetare, amŭ đisŭ cā nu credēmŭ în ruptura definitivă între d. prim-ministru și junimiști. Prevederile nōstre au fostŭ confirmate prin discursulŭ de erî alŭ d-lui Carp. Din tōtă cuvēntarea sa reese, cā negoțierile între guvernŭ și grupulŭ junimistŭ nu numai nu suntŭ rupte în modŭ definitivŭ, dar cā ele nu suntŭ pōte departe d'a ajunge la o soluțiune, care va face posibilă intrarea în ministerŭ a unorŭ membri ai grupului. În adevērŭ, programulŭ desvoltatŭ de d. Carpŭ în ședința de erî pare a fi menitŭ sē arunce puntea între colectivitatea guvernamentală și junimiști. Căci, cu tōtă ostēnela ce 'și-a datŭ d. Nacu în discursulŭ sēu d'a mări prăpaștia ce osebește încă pe guvernŭ de grupulŭ d-lorŭ Carp și Maiorescu, majoritatea și d. prim-ministru au aplaudat cālduros cuvintele și programulŭ d-lui Carpŭ. Putēmŭ prin urmare sē ne așteptāmŭ la o nouă crisă ministerială. Singura osebire va fi cā, în locŭ sē dimisioneze ministerulŭ întregŭ, se vorŭ găsi motive pentru a provocā retragerea unora dintre ministrii actuali, ca sē se facā locŭ junimiștilorŭ pocăiți și doritorî de portofoliuri.”

Điua de 15 Decemvre n. a fostŭ pentru principele de Bismarck o đi de amară experiență. Puterniculŭ cancelarŭ, căruia, după a lui propriă mărturisire, nu i-a impusŭ Europa întregă, a trebuitŭ sē se convingă, cā autoritatea lui nu este de ajunsŭ spre a putē impune majorității din Reichstagulŭ germanŭ. Cancelarulŭ a cerutŭ dela parlamentŭ, ca sē voteze unŭ salariŭ anualŭ de 20,000 mārci, spre a se creā la ministeriulŭ de esterne postulŭ unui alŭ doilea directorŭ Bismarck a luatŭ de repețițe ori cuvēntulŭ spre a dovedē, cā în interesulŭ imperiului mai are lipsă de unŭ ajutorŭ în departamentulŭ de esterne, cāci nu mai pōte birui cu lucrulŭ. Majoritatea cu tōte astea a respinsŭ cererea cancelarului cu 141 contra 119 voturi. După tōte regulele parlamentare Bismarck trebuia sē-și dea demisiunea în urma acestui votŭ, dēr elŭ nu vrea sē scie multe de parlamentŭ, nu se consideră ca ministru parlamentarŭ, ci numai ca „funcionarŭ și soldatŭ.” Refusulŭ majorității într'o cestiune secundară ca acēsta, unde se tractēază de politica esteriōră a cancelariului, pe care ai-și opozițiunea nu-o pōte combate, dovedescŭ cātŭ de mare este nemulțumirea în Germania cu politica interiōră a principelui Bismarck și cātŭ de multŭ s'au amărîtŭ spiritele deputaților prin atitudinea bruscă și desprețuitoare a cancelarului față cu parlamentulŭ. Ómenii mari, au și greșeli mari. Una din aceste greșeli este, cā Bismarck nu sufere opozițiune și cā de multe ori dăscălesce pe „representanții națiunei” ca pe nisce copii de scōlă. Acestia își rēsbunā acum

prin ceeaa, cā-i refusă și cererile cele mai juste, dēcā vomŭ avē în vedere, cā majoritatea de ađi a Reichstagului germanŭ este opozițională. Ori cātŭ de puținŭ i-ar pāsā dēr cancelarului de parlamentarismŭ, nu-o sē pōtā guvernā multă vreme c'unŭ asemenea parlamentŭ și va fi silitŭ sē-lŭ disolve. De opozițiune nu va scāpā nici atuncî, ea va eși și mai tare din nouēle alegeri. Nemulțămirea în Germania e mare și cine scie, dēcā puterea cancelarului nu se va sdrobi de acēstă stāncă.

„Pester Lloyd” află de bine de-a reproduce câteva păreri exprimate, în clubulŭ partidei june a Cehilorŭ asupra discursului lui Rieger în cauza înțelegerii cu Ungurii. Scriitorulŭ Holecek a đisŭ între altele, cā politica Cehilorŭ nu pōte fi decātŭ o politică slavă. Datoria Cehilorŭ este, de a demasca pretexturile Maghiarilorŭ îndērētulŭ cărora își ascundŭ ei violințele lorŭ asiatiche și impulsurile lorŭ barbare. Elŭ sfērși đicēndŭ, cā Slovachia și nu Moravia este țera, care légă pe Cehi cu lumea slavă. Deputatulŭ Tuma đise: datoria nōstră este de a protesta în contra afirmărilor lui Rieger, care la 1848 a ofensatŭ pe Maghiari, ér ađi îi lingusește, părăsindŭ pe sērmanii nōstrii frați din imperiulŭ corōnei st. Stefanŭ. Din complexanță cătră Maghiari, elŭ se împacă cu doctrina imorală, cā națiunile trebuie sē se conducă după principii egoiste nu morale și speră cā Maghiarii vorŭ fi așa de naivi sē credă, cā Cehii s'au împecatŭ cu dualismulŭ. Dēr naivitatea e pe partea lui Rieger....

Procesulŭ de pressă în contra lui G. Barițŭ.

Sibiu, 17 Decemvre 1884.

Ađi vē trimittŭ raportulŭ amēnunțitŭ ce vi l'am promisŭ. Înainte de tōte vē spunŭ cum s'a compusŭ tribunalulŭ și juriulŭ

Președinte alŭ tribunalului a fostŭ Szekacs, votanți consilierii tribunalului Roșca și Jahn, notarŭ Dr. Albert Haupt. Ministerulŭ publicŭ a fostŭ reprezentatŭ de substitutulŭ de procurorŭ Tribus. Apērarea a făcutŭ avocatulŭ Franz Frühbek. Ca jurați au apărut: I. Albrecht, I. Bechnitz, S. Borger, K. Engelleiter, F. Feiri, A. Friedsmann, M. Guist, M. Hänel, K. Henrich, H. Hertel, M. Horeth, R. Jahn, W. Krafft, A. Konrad, F. Kreisler, F. Lauterbach, Fr. Michaelis, Dr. I. Moga, H. Müller, F. Quandt, S. Reinhardt, F. A. Reisenberger, V. Roman, I. H. Roth, I. Rubitschek, I. Sattler, F. Scheerer, jun., I. Schuschnig, I. Spilka, K. Tartler, I. F. Theil, Dr. F. Teutsch, Rud. Urban, I. Weindl, S. Zacharias, F. Zimmermann. Dintre acestia s'au trasŭ prin sorți în juriu: I. Albrecht, S. Borger, Rud. Jahn, F. Kreisler, F. Lauterbach, F. Quandt, S. Reinhardt, I. Rubitschek, I. Sattler, I. Scheerer jun., I. Schuschnig, F. Zimmermann. Din partea ministerului publicŭ s'au respinsŭ, la comunicarea apērătorului, W. Krafft tipografulŭ „Observatorului”, apoi I. Bechnitz, H. Engelleiter, Fr. Michaelis și Dr. Moga. Ca jurați suplimentari s'au trasŭ la sorți A. Friedmann și K. Tartler.

Președintele făcŭ atenți pe jurați, sē nu comunice cu auditorulŭ nici prin semne nici prin vorbe, ci sē fie atenți la pertractare. Din causă cā dintre jurați numai unulŭ scia unguresce, au depusŭ jurământulŭ în limba germană, și totŭ în acēsta limbă a urmatŭ și pertractarea, după cum își exprimase dorința și acusatulŭ.

După acēsta se cetî actulŭ de acușațiune cu data 16 Noemvre c. Nr. 2671 și subscrisŭ de procurorulŭ Ludwig Szabó :

„Articolulŭ incriminatŭ, citândŭ o presupusă scire a fōiei „Luminătorulŭ” ce apare în Timișōra, glorifică revolta lui Horia și Cloșca și dândŭ puțină stimă Ex. Sale mitropolitului gr. or. din Sibiu exprimă bănuiala, cā congresulŭ proiectatŭ pentru luna Octomvre s'a amānatŭ, pentru ca sē se impedece unele tumulte ce arŭ fi pututŭ izbucni cu ocaziunea serbării memorabile a lui Horia și Cloșca ce cădea în acelașŭ timpŭ. Întregŭ articolulŭ și mai alesŭ numirea președintelui guvernului ungurescŭ, în rēndurile 15 și 16 din alineatulŭ alŭ treilea, de „distructorŭ alŭ naționalităților,” precum și înfașșarea satirică a micimei guvernulŭ față cu glorificarea mișcării lui Horia și Cloșca suntŭ scrise într'unŭ tonŭ atātŭ de ațātorŭ, încātŭ în

alți optulea alineată alți articolului se ațîță pe față la revoltă în contra națiunii maghiare, în contra statului unguresc, în contra guvernului și a întocmirii statului. Amintitul alți optulea alienat sună astfel:

•Totuși așa de convinși suntem, că într-o națiune română din Austro-Ungaria va proba și de astădată, că are o educațiune politică cu mult mai matură și un tact politic cu mult mai bine dezvoltat, decât se știe până acuma la toate ocaziunile. Ea știe și simte prea bine, că nu acuma este timpul ca să se serbătorească și să se ridice un monument vizibil în memoria triumvirilor martiri Horia, Cloșca și Crișan, ci atunci, când după Plevna unguresc va recăștiga drepturile sale nealienabile și libertatea ce i s'a răpitu pe nedrept prin pactul dualistic. Până atunci însă, fiecare Român va cultiva și va păstra memoria eroilor săi naționali și a faptelor acelor în inima, în poezia populară și în legendele sale. Dela acesta nu-l va putea opri și împedea nici chiar d-nii Trefort și Tisza, de cât numai în acel caz imposibil, când toți Românii de gen bărbătesc vor fi esterminați sau prefăcuți în Unguri și când la toate femeile române li se va tăia limba din gură, că se nu mai potă vorbi și cânta românește. Atunci nu vor mai avea a se teme nici de umbrele luminose ale lui Horia, Cloșca și Crișan și nici de congresele bisericești ori politice ale Românilor ca acuma, pentru că atunci nu vor mai fi Români pe lume.

•Guvernul unguresc de frica lui Horia și a sociilor săi a cerut amânarea congresului bisericești gr. or. Întrebăm la rëndul nostru, ce va face ore când acele umbre se vor intrupa în carne și oșe și în numele a 3 milioane de Români vor cere libertatea și drepturile lor răpitate, nu dela el, ci direct dela un strănepot al neuitatului împărat Josif II, care asemenea aceluia va decretă pentru a doua oară desrobirea Românilor? Nu cumva vor cere și atunci amânare pe timp nedeterminat de frica umbrelor lui Horia și a sociilor săi? — S'ar face de risul lumii atunci, ca și acum.

•Necontestabil intențiunea penală de a ațîța reese din provocarea articolului adresată cetățenilor de naționalitate română, care nu cere nimic mai puțin dela aceștia, decât să nutrească cu îngrijire, cu pietatea pentru amintirea eroilor Horia și Cloșca, ideea unei recăștigări a libertății lor răpitate, cum se dice, pentru o Plevna unguresc. Deorece această ațîțare tendențioasă este, după §. 172 din codul penal, un delict de ațîțare, acuză pentru comiterea lui pe G. Barițu, redactorul responsabil al „Observatorului”, care la interogatoriu în cursul cercetării n'a numit pe autorul articolului, dar și-a luat responsabilitatea pentru el, căci desvinovățirea sa, că la aparițiunea articolului absentă din redacțiunea foiei, nu se poate lua în considerare, fiindcă el a neglijat d'a anunța procurorului depărtarea sa și d'a desemna un locșitor și deci nu poate respinge dela sine responsabilitatea.

D. G. Barițu, fiind întrebat de președintele despre autorul articolului, a răspuns că nu l'a scris d-sa, dar că și atunci a fost și acum e redactorul răspunător al foiei. La întrebarea, dacă a avut cunoștință de aparițiunea articolului, d. Barițu a răspuns, că în acel timp a fost la fca sa cea veduvă din Orăștia și la o altă fca în Hațeg și anume ca tutor al celor trei nepoți ai săi. Sărmanii orfanii se sprijinesc numai pe densus și din timp în timp se duce, uneori pe neașteptate, să îngrijască de ei și de ficele sale. Articolul s'a scris în abrență, dar ia răspunderea asupra și. Tribunalul fiind convins de absentarea acuzatului, nu mai ascultă martorii, ci încep pledările.

Substitutul de procuror Tribus: Domnilor jurați! Nu poate și nu trebuie să fie problema mea, ca în acest loc sacru, unde nu caută nimic altceva decât dreptate, să reflectez asupra convincțiilor politice; cu toate acestea permiteți-mi o observațiune! Să judece fie-care dintre d-vostă, cum voesc, singuraticile fapte ale guvernului, care stă în fruntea acestei țări, un lucru nu-i poate imputa nici d-vostă nici orî care altul, anume, că guvernul ocupă timpul cetățenilor cu pertractări pela tribunalul cu jurați. Au trecut mai mult ca doi ani de când ați apărut pentru ultima oară înaintea acestei bare spre a apăra drepturi înalte, și cu toate acestea este vre-unul între d-vostă, căruia în cursul acestui lung timp nu i se va fi ivit vre-un articol, care să fi trecut peste marginile permise? Acest fapt nu-l puteți nega. Și dacă e așa, atunci trebuie să fiți convinși că, dacă eu ați ca acuzator public țin de cea mai mare datoriă a mea să ridic o acuzațiune în contra unui cetățen atăt de însemnat al acestui oraș și de a cere dela conștiința concetățenilor săi să condamne procederea acestui bărbat, numai o faptă mare mă poate îndupleca la acesta. Această faptă e înaintea d-vostă: articolului incriminat ce vi-s'a cetit.

Această faptă, pentru care cer să-l recunoșteați vinovat, este ațîțarea unei naționalități la ură în contra alteia, conform paragrafului 159 din codicele penal.

Considerați modul de luptă al articolului, domnii mei! Cu arma cu două tășuri a suspiciunii dând prima lovitură, trece la micșorimea unor persoane înalte și aduce amintiri istorice triste din timpuri trecute. Nu vreau să țin cont de singuraticile atacuri ale articolului, totuși fie-mi permis să clarific tendința lui. Articolul începe cu reproducerea unui articol din „Luminatorul”, el ia ca adevărat și afirmă înainte de toate, că guvernul a făcut să se amâne congresul bisericești român gr. or. de frica spiritelor lui Horia și Cloșca, fiind că timpul convocării coincide cu serbarea de o sută de ani a revoluțiunii lui Horia și Cloșca. Această suspiciune dă motiv, să se facă amintire de Horia și Cloșca și pe această basă să lupte în contra ideii naționale maghiare. Vreau, domnii mei, să clarific înainte de toate numai această basă a articolului. Poate acuzatul — punându-și mâna pe inimă — să afirme cu totă hotărîrea, că congresul bisericești român gr. or. s'a amână și nu s'a ținut diu cauza fricei guvernului de spiritele lui Horia și Cloșca? Articolul incriminat afirmă chiar, că guvernul și-a exprimat dorința, ca congresul să se deschidă în Noemvre, și pentru ce nu s'a ținut congresul nici până azi, pentru ce nu s'a ținut în Noemvre, pentru ce nu în Decemvre? Față de aceasta, eu pot afirma, din isvor totuși așa demn de credință, ca și autorul articolului, că ținerea congresului se va mai amâna încă pentru câva timp, din simplul motiv, fiindcă lucrările premergătoare congresului nu sunt încă terminate. Să fie ore această necunoscută d-lui acuzat? Nu-mi vine a crede. Ore autorul articolului incriminat să cunoască atăt de puțin statutul de organizare a bisericești gr. or. române, încât să nu fi știut, că orice cestiune politică este eschisă din discuțiune și că președintele este obligat, în dată ce se discută așa ceva, să disolve ședința? Și crede el poate, că această hotărîre i-ar fi rămas guvernului necunoscută? Guvernul nu s'a putut simți înduplecat a amâna congresul din motivul de mai sus, și chiar dacă s'ar fi întemplată această, ore o dorință exprimată, cum o numesc chiar articolul incriminat, să însemneze o apăsare a vre unei naționalități?

Trebuie să der ca această afirmare să aibă o cauză mai afundă, trebuia să afe o cauză, spre a deșteptă prin reminiscințe istorice pasiunile unei naționalități în contra acelei națiuni, căreia fapte milenare i-a dat rolul de conducătoare în această țară. Sunt cuvinte și idei, d-lor jurați — cum dice un scriitor german — cari se aseamănă cu tonurile muzicii. Unde vibreză acestea, resună acorduri și aceste acorduri ne povestesc de luptele, suferințele și învingerile omenirii și un singur ton fals, un singur cuvânt fals e de ajuns spre a produce disonanță, care nimicesce opul măestrului și turbură ideea clară. Asemeni ideii sunt reminiscințele istorice ale unui popor. Nu voi să cercetez ce a simțit autorul la aducerea aminte de un period, care a adus patriei noastre multe lupte și dureri, der nici o binecuvântare. Istoria și-a pronunțat sentința și o va pronunța încă. Una însă cuteză a afirma — să mi se erte expresiunea, ea nu se referă la persoană, ci numai la modul scrierei — este o perfidiă, de a aduce în discuțiune figurile unui Horia și Cloșca, cari au trăit în împrejurări cu totul diferite de ale noastre de azi, spre a le folosi pentru scopurile sale și de a redeșteptă nise năsuințe, cari astăzi nu mai au nici o îndreptărire. Frunzăriți paginile întunecoșe ale istoriei culturale; cele mai întunecoșe sunt acelea, unde umbrele morților abia putredii au fost scose din fundul gropii, spre a arunca o urmă asupra prezentului. Din vechime cel mai bun mijloc, de a ațîța pasiunile unui popor, au fost provocările la sângele versat. Ore se n'o fi știut această d-lui acuzat, care ia asupra și totă responsabilitatea, un bărbat, care pentru cultura istorică se bucură de un frumos renume? Departe să fie de acuzatorul public, de a voi să se lupte cu sentimentele adevărate ale omului său cu reminiscințe istorice, fie ele demne sau nedemne; pragul lor imi este sfânt. Der acest limbaj (cetesce un pasagiu din articolul incriminat) este el ore limbajul reminiscinței ori a urei de morțe? Să ve mai întreb, d-lor, dacă acesta este limbajul opozițiunii politice sau al ațîțării? Ce vedem noi în acel articol? Trebuie să mărturisesc, că nimica altceva decât o provocare adresată conaționalilor români, ca să se recuceresc drepturile ce li s'au luat în mod ilegal, ca să nutrească și să cultive ideea unei Plevne unguresc și în scopul acesta să susțină viu în popor amintirea lui Horia și Cloșca. Următorul pasagiu al articolului și exprimă speranța chiar, că aceste figuri vor deveni carne și oșe! Poporul român se avisază la aceea, că această națiune maghiară e gata să i ia și cele mai sfinte amintiri și spre acest scop nu se va sfi să stîrpească pe bărbați și femeilor să le taie limbile. Nu vi se pare această avisare destul de clară? Nu vreau să exprim mai departe, că autorul articolului numesc pactul dualist, legea fundamentală a statului, stilul constituționalismului nostru, — un furt. Pentru ce o provocare la Plevna unguresc, și cu acesta la o luptă de nimicire în contra națiunii maghiare? Eu

nu vedu aci nici un alt scop, decât acela al ațîțării. Și la un lucru se vă gândiți. Câte suflete fără presimțire, credincioșe, ascultă chiar între poporul d-lui autor alți numitul articol de cuvintele celor cultivați dintre ei! În câte locuri ale sărăciei spirituale este chemată presa a cultiva și a instrui! Ce s'ar întempla acum, când urechia credincioasă, necultivată și încă și mai rău cea semicultivată dă peste astfel de cuvinte, că libertatea ni s'a răpitu, că reminiscințele ni se omoră, că înzadară luptăm pe cale constituțională, că nimic nu ne mântuesc decât o Plevna unguresc! Nu trebuie ore să urască de morțe pe acela, care mi-a luat ce e mai prețios, libertatea, care vrea să-mi ia reminiscințele mele și pe acela, căruia vreau să-i ofer lupta de nimicire, nu trebuie mai înainte să învâță alți uri de foc, ca să-i pot sta în față ca contrar neimpăcat și nu trebuie să învâță pe națiunea amenințată a urî pe amenințator? Această oțelă, ca omul cult, trebuia să o știe, și cu toate acestea el a pășit cu articolul înaintea lumii. Mai departe lasă să judecați, domnii mei, cu sântimintele d-vostă patriotice, der vă dice: băgați de seamă consulilor, ca să nu se pericliteze binele comun.

Creștindu că am lamurit destul articolul, mi țin acum de datoriă, să mă întorc la cestiunea de culpabilitate a d-lui acuzat. El afirmă că n'a fost în Sibiu când a apărut articolul, der d. acuzat e destul de cavaler, că ia asupra și responsabilitatea, ba merge mai departe: apărându articolul, își însușește vederile lui. Ce privește prima afirmare, d. acuzat era liber, ca înainte de pertractare cu trei zile să dovedească cu marturi absentarea sa; dar mă mulțimesc cu cuvântul său ca om de onore și admit afirmarea ca adevărată, cu atăt mai mult, că după convingerea mea această împrejurare nu-l poate elibera de responsabilitate pentru cuprinsul articolului, nici de consecințele lui. Nu e nici o îndoială, că foia în care a apărut articolul are în frunte numele d-lui acuzat ca redactor răspunător, el nici nu negă această, ba afirmă că totdeauna a fost și este redactorul ei responsabil. Nu e nici o îndoială, că el și în absentă-i a luat responsabilitatea, căci în cazul contrar ar fi trebuit să anunțe autorității pe reprezentantul său. Această vă este cunoscută, că în toate împrejurările la foi periodice redactorul e responsabil de cuprinsul lor. Nu e nici o îndoială deci, că d. acuzat e vinovat subiectiv de acțiunea penală exercitată prin articol. Aceste explicări vi le-am făcut și restul îl lasă la judecata și conștiința d-vostă. Nu onorea acestui bărbat o cer de la d-vostă, ci numai verdictul asupra unui principiu. Azi erași aveți înalta datoriă de a apăra drepturile și idealele. Verdictul d-vostă de azi va conține o sentință importantă, sentința până unde e permisă lupta politică într'un stat constituțional. Numai conștiinței d-vostă sunteți responsabili, altuia nimiru, și dacă conștiința vă permite să sancționați pe tărîmul public limbajul pasiunii, o puteți face, nici o putere omenescă nu vă poate opri, totuși să aveți înainte-vă o vorbă sfântă, și nici eu din acest sacru loc nu vă cer nimic, decât — dreptate! (Va urmă.)

SCRILE DILEI.

În întrunirea literară de a-seră a doamnălor și domnișorelor noastre de aici, d-șora Elena I. Popovici a cetit cu mult simțământ și cu multă pricepere frumoasă legendă „Vrful cu dor” de Carmen Sylva. Afară de aceasta, d-lu profesor Ipolit Ilasievici a ținut o prelegere interesantă despre „Viața furnicilor”, er d-lu A. Barseanu a cetit una din „côpiile după natură” de I. Negruzzi.

—0—

Reuniunea academiei de lectură a studenților maghiari dela universitatea din Pesta a ținut o ședință, în care s'a ocupat de cunoscuta demonstrațiune a studenților nemaghiari. Se dice, că studenții maghiari au de gând de a aranja o contra demonstrațiune. — Noi numai bucura ne putem de această, căci prin contra-demonstrările maghiare se va mări numai importanța manifestațiunii studenților români și slav.

—0—

Directorul arhivei de războiu din Viena, colonelul Iosef Rechberger, a intentat procesul de presă diarului tisaist „Pester Lloyd” pentru vătămarea de onore. În numita foia oficioasă din Pesta a apărut în N-r. 300 un articol intitulat: „În archiva de războiu”, în care se dice între altele, că copii de pe tablouri vechi de războiu, modele de corăbii se pot obține numai prin sergentul major, care lucrează pentru colonelul. Directorului arhivei i se impută mai departe lipsă de experiență și de maniere. Autorul articolului incriminat este un preot catolic.

—0—

Din Lemberg se scrie, că guvernul unguresc a oprit d'a mai trece în Ungaria organul peregrinului

moscovitū Plossczanski, din cauza influinței agitătoare printre Rutenii din Ungaria.

—0—

M. S. Regele, spre a veni în ajutorul familiilor sărmane, a dat ordin, dice »Cooperatorul«, ca să se plătească din caseta sa costul a două sute stinjină lemne de foc. Aceste lemne se vor împărți în modul următor familiilor sărace: 100 stinjină în București, 50 în Iași și 50 în Craiova.

—0—

Mercuri s'a celebrat în biserica Ieni din Bucuresci un serviciu religios pentru liceul Sf. Sava. După aceea, în sala cea mare a liceului, în prezența unui public numeros, compus din profesori și elevi, d. Ananescu, directorul liceului, a pronunțat un discurs prin care a arătat serviciile aduse de acest liceu pentru cultura generală a țării. D. C. C. Dobrescu a ținut disertațiunea sa asupra Fanarioșilor, după care a urmat banchetul, la care au luat parte d-nii Cretescu, prim-președinte al Inaltei Curți de Casație, Gr. Toilescu, secretar general al ministerului instrucțiunii publice, C. Esareu, B. Șeicaru, N. Chintescu, pe lângă profesorii liceelor Sf. Sava și Mateiu Basarab.

—0—

»Mehedințului« spune, că Joi, pe la 11 ore noaptea, Vasa Pelaghić, fostu arhiepiscop în Bosnia și care se așezase de vre-o doi ani în Severin, unde făcea pe învățătorul și era corespondent al mai multor ziare străine, a fost expulsat peste hotarul de poliția locală, nu se știe suptu ce cuvânt.

—0—

Comercianții din Galați au adresat corpurilor legislative și guvernului un memoriu privitor la situațiunea actuală a comerțului din acest port. La întrunirea ținută la Bursa din Galați în ziua de 27 Noemvre, comercianții gălățeni au adoptat următoarele rezoluțiuni: 1) Pentru plata datoriei publice, guvernul să destineze o parte din veniturile sale, cari să fie exigibile în aur. 2) Să se modifice art. 12 și 14 din legea Băncii Naționale. 3) Exportul cerealelor să fie încurajat prin acordare de prime de exportatiune, eventualu scutirea drepturilor de eșire. 4) Să se legifereze într'un spirit mai larg față cu străinii, în scopu de a facilita stabilirea de industrii în țară și să se incuviințeze intruparea la comunele urbane a acelor terenuri rurale, ce s'ar reclama pentru înființarea de fabrici. 5) Să se reinființeze porto-francul în Galați.

—0—

Dela 1 Decemvre, brutarii din Bucuresci au scumpit pânea: prețulu bucăței a fost urcatu cu 5 bani. În fața acestei scumpiri făcută tocmai în timpul iernei și când grăul este d'o efinătate pôte ne mai veduță la noi, administrațiunea comunală, dice »Românul«, a luat măsură, ca la fabrica de pâne dela Colintina să se fabrice și să se pună în vânzare câte 10,000 bucăți pâne pe fie-ce zi. În hale sunt gherete unde se vinde pânea dela Colintina, fără nici o sporire de preț.

—0—

Cetim în »Națiunea« în Bucuresci a apărut, un nou ziar »Unitatea națională«, organ al inrereselor naționale, ridigat de mai mulți tineri cunosători ai lucrurilor de peste munți.

—0—

Cu funcțiunile de șef al marelui stat major al armatei române a fost însărcinat provisoriu d-lu colonelul Dona, dela statul major.

—0—

În urma scăderii însemnate a cursului argintului în România și în Serbia, au fost esportate cantități mari de argint în Bulgaria spre a-lu face să aibă un curs mai bun. Spre a preîntemina această năvălire a banilor străini de argint, guvernul bulgaru a creștat de trebuință să supună Sbraniei un proiect de lege, prin care monetele de argint sârbe și române de 5, 2, 1 leu și 50 centime să nu mai aibă dreptul d'a circula în Bulgaria. Acest proiect de lege a fost primit și, în urma sancțiunii ce i s'a dat, elu a devenit lege de la 27 Noemvre, astfel că din acea zi monetele de argint sârbe și române nu mai sunt primite la casele publice bulgare ca monete bulgare. Rublele rusești de argint au scăduț de mult și ați au valoarea de 3 lei 50 bani, pe când valoarea lor nominală este de 4 lei.

—0—

Se anunță din Odesa, că s'a promulgat legea nouă în virtutea căreia toți Evreii, cari nu voru avea permisiune de ședere pe teritoriul rusesc, dat de ministrul de externe, interne sau de finanțe, trebuie să părăsesc Rusia. Din cauza acestei măsură, mai multe stabilimente evrești din Odesa și Chievu sunt acuma în desfacere.

—0—

CORRESPONDENȚA PARTICULARA A »GAZ. TRANS.«

Lugoșiu, 15 Decemvre.

Cu emisul comitelui suprem d. d-to 25 Noemvre a. c. st. n. Nr. 71, s'a fost conchemat pe ziua de 11 l. c. o »Congregațiune extraordinară« a comitatului nostru Caraș-Severin. Programa ce s'a discutat cu această

ocasiune a fostu destul de scurtă, constatătoare abia din vre-o 10 puncte. Și lungă să fi fostu, ce mai și cutez să vorbi despre discutarea programului, când știut este, că de când puternicul pașă de la »Arad« terorizează și în comitatul nostru, de atunci toate mergu pe turcia numai și numai după buna chipzuelă și după chefulu d-lui Tabaydy, care eară-și lucră pe calapodulu celor de sus și după cum aduce cu sine progresarea »ideei de stat maghiar« ce a învălășit creerii tuturor împintenațiilor.

O voință este numai în Congregațiunile comitatului nostru și aceea e voința lui Tabaydy. Se înțelege că pentru mamelucii săi începându de la V.-Comite, — totu ce dice Tabaydy e Sf. scriptură. Numai o mișcare, un semn de aprobare cu capulu din partea comitelui suprem și mamelucii aplaudază nebunesc. Ei nici nu așteptă să-și fi căscat bine gura și »helyes«-urile și »eljen«-urile mamelucilor lui te asurdescu. Apoi pôtească să mai îndrănescă vre-unu opincar român — cnm și îndrănescu — să-și ridice vocea în contra procederei despotice a lui Tabaydy; căci atunci nu alta d'gândesc că edificiulu comitatului se surpă așa murmur se aude în sală, ceea ce nu fără cuvântu îndreptătesce pe D-lu Tabaydy ca să sune »clopotelulu« și cu îndatinatui »menyünk tovább« să trecă la altu punctu din program ca peste câteva minute să-lu sfârșescă totu astfel. Așa mergu trebile în Congregațiunile comitatului nostru D-le Redactor.

Puțin sunt acei pe cari li dore sufletulu de vitregimea sorței majorității absolute a locuitorilor acestui comitat, a căroru interese atât de tare le nesocotesce Tabaydy și adicții lui, puțin d'eu și vocile lor totdeauna sună în pustiu.

Așaderea înainte de-a paradă D-lu Tabaydy înaintea congregațiunei dela 11 a. l. c. cu programa zilei, distincul apărător al intereselor opincarilor români și aprigulu sprijinitor al or și căroru întreprinderi de caracter național românesc D-lu C. Bredicenu interpelă pe Comitele suprem eventualu pe D-lu vice Comite: De are cunoștința de neîndreptățirea ce se face bisericei române gr. or. din loc; când se cere prin solgăbiru să se estrăde biblioteca tinerimei române, bibliotecii profesorilor dela gimnasiulu ungurescu din loc. — Întrăba mai departe că intru adevăr e serioasa procederea vice-comitelui și-lu face atentu la ordonanța ministerială în care se dice: că cărțile oprite și autipatriotice ale societății scolarilor români dela gimn. ungurescu, să se predea bibliotecii profesorilor dela gimn. maghiar ér nici-decum nu se dice: »cărțile tinerimei române« dela scola gr. or. Concede că din când în când s'au folosit și scolarii români dela gimn. ungurescu de cărțile tinerimei române gr. or. d'ar aceea bibliotecă nici-odată n'a fostu proprietatea scolarilor români dela gimnasiulu din loc. Cum potu d'ar ordonă ei ca o bibliotecă care de facto și de jure a fostu și ese proprietatea bisericei gr. or. și a tinerimei dela scola gr. or. din loc să se predea bibliotecii profesorilor dela gimn. ungurescu?! Și mai ales cum potu pretinde această estrădare, după ce odată s'a constatat, că între cărțile tinerimei române nu se află nici o carte oprită sau antipatriotecă după cum vorbește rescriptulu ministerial.

D-lu vice-comite cu argumente nebasate se încercă a demonstra d-lui C. Brădiceanu ce se află în rătăcire și că esplică reu textulu ordinațiunei ministeriale. În fine conformându-se regulilor retorice, ca să gramădescă la urmă argumentele cele mai puternice dice: Că va insistă din resputeri, ca ordinațiunea ministerială să se ducă în deplinire, de va fi necesitate chiar și cu ajutorul baionetelor. — Aplause sgomotose din partea mamelucilor au încoronat discursulu vice-comitelui. —

Promisiunea ce-a făcutu vice-comitele în congregațiune, elu a și pus-o în lucrare în celu mai scurtu timp. A doua zi la 12 l. c. o comisiune constatătoare din directorulu gimn. Bilman și Dr. Déngy prof. în frunte cu solgăbirulu Marszovsky s'au prezentat în edificiulu bisericei gr. or. și au transportat biblioteca de acolo. Firesce că și baionetele promise de d-lu Jakabfy nu au lipsit, au stat la spatele comisiunei. Elu s'a temut pôte că »Daco-româniștii« (cum numesc ei pe toți acei Români, cari nu trag în »lagau« la principiele d-lui Iakabfy et Tabaydy) voru opune rezistență.

Firesce mulțimea privitorilor a fost mare. d'ar o asemenea rezistență nu s'a făcutu. Toți s'au depărtat însu cu inimele intristate, însemnându-și la răboșu un nou act de violență și persecuțiune contra Românilor.

— Revds. D-nu Benjamin Densușianu Vicariu foraneu în Hașegă a fostu denumit Canonic gr. cat. la Capitulu din Lugoșu.

—d—

Regularea valutei în România.

Sub titlulu acesta »Lloydulu Român« serie următoarele:

Precum putem anunța din sorginte autentică toate

sgomotele răspândite cu ușurință seu de rea credință cum că guvernulu voind să contracteze unu împrumut în Germania spre regularea valutei nostre, piețele din Berlin și Francfort ar fi păstrat o atitudine negativă, sunt lipsite de fond.

Este adevărat, că guvernulu, în tendința laudabilă de a ameliora situațiunea noastră precară și de a împedea pentru totdeauna reîntorcerea unor fluctuațiuni de curs, precum le vedem astăzi, a sondat pe unii din reprezentanții principali ai pieței financiare germane printr'o persoană de confiență, dar aci nu era altă vorbă decât cererea de consiliu, adresată unor bărbați speciali, spre a avé opiniunea lor în privința mijlocelor de luat, spre a înlătura crisa monatară. De contractarea unui împrumut spre acestu scopu nici nu era cestiune, și rezultatulu negocierilor, după cum ne informază corespondentulu nostru din Berlin, ce s'a făcutu între omul de încredere al guvernului român și reprezentanții piețelor financiare din Berlin și Francfort se resumă, că acești de pe urmă s'au declarat gata, de a participa la operațiunea financiară tinându a regula valuta noastră, dar că nu găsesc momentul actualu oportunu, și aceasta motivat pe faptul, că o regulare definitivă a crizei monetare prin introducerea valutei aurului, considerându lipsa notorică de aur în țară, ar costa României acuma mai multe sacrificii, de cât în primăvară când exportulu cerealelor va aduce pe calea naturală aurulu în țară, și s'ar necesita prin urmare cumpărarea din străinătate a unei părți neînsemnate de aur, spre regularea valutei.

Prin cele duse, avem dar motive a crede, că la primă-vară se va proceda la o operațiune energică spre regularea valutei nostre, și că această speranță va contribui a micșora încercările amare, ce comerțulu nostru va trebui să indure încă până atunci.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu »Gaz. tranz.«)

Viena, 19 Decemvre. — La banca de escomptu din Austria de jos (Niederösterreichische Escomptegesellschaft) s'a descoperit o defranțațiune din cele mai senzaționale. Numitulu institutu a publicat aseră următorulu comunicat:

»Șeful cassei de escomptu Lukas Jauner lipsește de ați dimineta și nu se știe unde s'a dus. Deorece absența sa nemotivată a deșteptat bănueli, s'a făcutu o revisuire a cassei, în urma căreia s'a constatat, că lipsește din cassă în bani gata și hârtii de valoare colossala sumă de 2,059,960 florini. Cea din urmă revisuire a cassei s'a făcutu în 18 Noemvre și atunci s'au aflatu toate în bună ordine.»

În urma acestui incidentu cursulu acțiunilor institutului de credit și alu rentei ungare a căduțu forte tare. După amedii a fostu arestatu escomptatorulu Henric Kuffler. Se dice că Jauner a păgubit banca de escomptu prin escomptarea de polițe necorecte de-ale lui Kuffler cam cu vr'unu milion de florini. Scontrările se continuă mai departe. Pentru prinderea șefulu cassei de escomptu Jauner s'a pus unu premiu de două mii de mărci germane.

DIVERSE.

Mozart. — Ziarele din Frankfurt publică programa unui concertu dat de Mozart în acestu oraș, în 1764. În această programă, din care unu singuru esemplar se află în colecțiunea unui amator și care este redigat în numele tatălu renumitului musicant, găsimu pasagiulu următor: »Fiica mea, în etate de doispre-șapte ani, și fiulu meu, care are șapte ani, voru cânta operile celor mai mari maestri de clavir. Fiulu meu va esecuta asemenea unu concertu cu viora; elu va cânta o bucată din clavir, ale căru clape voru fi acoperite c'o pânză și nu va produce nici o notă falsă. Va da toate notele și va face ca ele să răsune de departe dintr'unu clavir, unu clopot și ori ce altu instrumentu. În fine, va improvisa din clavir, seu decă voiți cu orga, dându ori-ce ton și cântându oricatu de mult.»

O femeea de 126 ani. — Se comunică din Dorohoi »V. Națională«, că la 22 Noemvre trecut a încetat din viață, în comuna Herța din acelu județ, femeea Leia Slava în etate de 126 ani, care când era în viață spunea că avea 20 de ani când s'a luat Bucovina și că a fost la iarmaroculu ce se face la Cernăuți, când această țară aparținea Moldovei. Ea mai spunea că în acelu timpu era ispravnic în Cernăuți boerulu Platogu, proprietarul moșiei Tarnauca, din județulu Dorohoi, și că soția sa a fondat spitalulu din această comună.

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu

Cursul la bursa de Viena
din 18 Decembrie st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	124.10	Bonuri croato-slavone	100. —
Rentă de aur 4%	95.75	Despăgubire p. dijma de vin ungar	98.75
Rentă de hârtie 5%	90.80	Impromutul cu premiu ungar	115.50
Impromutul căilor ferate ungare	145.25	Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	116.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	97.70	Renta de hârtie austriacă	81.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	120. —	Renta de arg. austr.	83.05
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	100. —	Renta de aur austr.	103.80
Bonuri rurale ungare	100.50	Losurile din 1860	135.90
Bonuri cu cl. de sortare	100.25	Acțiunile băncii austro-ungare	858. —
Bonuri rurale Banat-Timișu	100.25	Act. băncii de credit ungar	305. —
Bonuri cu cl. de sortare	100.25	Act. băncii de credit austr.	296.20
Bonuri rurale transilvane	101.20	Argintul — Galbini împărătesc	5.78
		Napoleon-d'or	9.76 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	60.25
		Londra 10 Livres sterline	123.35

Bursa de București.

Cota oficială dela 5 Decembrie st. v. 1884.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	—	—
Renta rom. amort. (5%)	—	—
convert. (6%)	—	—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	—	—
Credit fonc. rural (7%)	—	—
" " " (5%)	—	—
" " " (7%)	—	—
" " " (6%)	—	—
" " " (5%)	83 3/8	—
Banca națională a României	1290	1315
Ac. de asig. Dacia-Rom.	325	—
" " Națională	—	—
Aur	12.75%	—
Bancnote austriace contra aur	—	—

Cursul pieței Brașov

din 19 Decembrie st. n. 1884.

Bancnote românești	Cump.	8.68	Vënd.	8.72
Argint românesc		8.60		8.64
Napoleon-d'or		9.74		9.75
Lire turcesc		10.98		11. —
Imperial		9.98		10. —
Galben		5.70		5.72
Scrisurile fonc. »Albina«		100 —		101.50
Ruble Rusesc		1255 —		1260 —
Discontul		7—10 %		pe an.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei” se pot cumpăra în tutungăria lui Gross (în casa prefecturii.)

Acei domni abonați ai noștri, cari au plătit prețul abonamentului pe jumătate de an și pe un an, înainte de 1-a Aprilie a. c., sunt rugați a ne trimite diferența prețului urcată dela 1 Aprilie c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., și pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.”

Societatea comercială română Bassarabianu Calfoglu & Comp.

BULETINŪ
BRĂILA 3 Decembrie 1884.

Vândător	Cumperător	Felul	Kilo	Libre	Prețul	Notițe
Catzica d-to	Schmierer d-to	Grâu	240	56 —	59 25	Caic
Picoca	d-to	„	300	56 3/4	62 50	„
Politis	Chrissoveloni	„	340	58 3/4	67 —	„ cab.
R. Balanu	Schmierer	Orz	640	48 1/2	43 50	Magasie
Pauli	L. Mendl & C-ie	Meiu	340	57 —	41 25	„
		„	150	56 1/4	44 —	cu bilet

Insciințare!

În înțelesul Art. de lege XVIII § 35 din anul 1871 se aduce la cunoștință, că la 22 Decembrie a. c. la 3 ore postm. se va ține în casa sfatului ședință publică, în care se va compune lista viriliștilor pentru reprezentanța comunei orașenești pro 1885.

Brașov în 13 Decembrie 1884.

3—3 Comisiunea pentru compunerea listei de viriliști.

Casse de Wertheim

ce resistă pe deplin în contra focului și nici nu se pot sparge, din cele mai renumite fabrici de casse

L. FLEISCHER

oferă pe prețuri convenabile în cele mai favorabile condițiuni și în toate mărimile.

Iustinianu M. Grama,

depositarul fabricii în Brașov.

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a călei ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta					Budapesta-Predeal					Teiuș-Arad-Budapesta					Budapesta-Arad-Teiuș.				
	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus	
București	7.15	—	—	—	Viena	8.25	8.35	3.30	8.00	Teiuș	2.39	9.50	8.20	Viena	8.25	8.35			
Predeal	1.09	—	—	3.50	Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47	Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10	Budapesta	8.00	6.55			
Timiș	1.33	—	—	10.15	Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36	Vințulu de jos	4.04	11.09	—	Szolnok	11.14	12.28			
Brașov	2.06	—	—	10.50	P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09	Șibot	4.35	11.43	—	Arad	3.35	5.30			
Feldiara	2.16	6.30	5.45	—	Oradea mare	4.11	5.13	3.20	—	Orăștia	5.02	12.13	—	Glogovaț	4.00	6.20			
Apatia	2.44	7.09	6.28	—	Vărad-Velence	4.21	9.37	3.25	—	Simeria (Piski)	5.44	1.22	—	Gyorok	4.16	6.39			
Agostonfalva	3.03	7.41	7.07	—	Fugyi-Vásárhely	4.29	9.45	—	—	Deva	6.05	1.48	—	Pauș	4.47	7.19			
Homorod	3.18	8.09	7.42	—	Mező-Telegd	4.40	9.59	—	—	Branică	6.34	2.21	—	Radna-Lipova	5.02	7.39			
Hașfaleu	3.51	8.53	8.51	—	Rév	5.02	10.28	3.56	—	Ilia	7.01	2.54	—	Conop	5.25	8.11			
Sighișora	4.51	10.18	10.52	—	Bratca	5.46	11.41	4.31	—	Gurasada	7.15	3.09	—	Bêrzova	5.57	8.49			
Elisabetopole	5.11	10.55	11.56	—	Bucia	6.09	12.15	—	—	Zam	7.49	3.48	—	Soborșin	6.18	9.18			
Mediaș	5.39	11.36	12.43	—	Ciucia	6.28	12.48	—	—	Soborșin	8.32	4.37	—	Zam	7.11	10.27			
Copșa mică	6.00	12.11	1.23	—	Huedin	6.52	1.48	5.28	—	Bêrzova	9.19	5.30	—	Gurasada	7.48	11.18			
Micăsasa	6.29	12.35	2.07	—	Stana	7.32	3.21	6.01	—	Conop	9.40	5.58	—	Radna-Lipova	8.22	11.57			
Blașu	—	12.54	2.27	—	Aghiriș	7.51	3.54	—	—	Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24	Ilia	8.40	12.27			
Crăciunel	7.02	1.29	3.06	—	Ghirb	8.12	4.34	—	—	Pauș	10.32	6.56	8.41	Branică	9.02	12.57			
Teiuș	—	1.45	3.22	—	Ghirb	8.24	4.52	—	—	Gyorok	10.48	7.15	9.01	Deva	9.32	1.45			
Aiud	7.38	2.26	4.15	—	Nedeșu	8.38	5.11	—	—	Glogovaț	11.17	7.48	9.30	Simeria (Piski)	10.12	2.58			
Vințulu de sus	7.55	2.48	4.44	—	Cluș	8.57	5.40	7.08	—	Arad	12.32	8.05	9.45	Orăștia	10.47	3.46			
Uiora	—	3.12	5.10	—	Apahida	9.23	6.00	7.18	—	Szolnok	12.00	8.45	6.10	Șibot	11.14	4.20			
Cucerdea	—	3.19	5.19	—	Ghiris	9.50	6.29	—	—	Budapesta	4.09	2.10	7.27	Vințulu de jos	11.46	5.06			
Ghiris	8.24	3.36	5.47	—	Uiora	11.15	8.14	8.29	—	Viena	7.44	6.40	—	Alba-Iulia	12.21	6.15			
Apahida	8.48	4.10	6.38	—	Vințulu de sus	12.12	9.58	—	—		6.20	—	—	Teiuș	12.53	7.00			
Cluș	10.08	5.59	9.18	—	Aiud	12.19	10.07	—	—										
Nedeșu	10.18	6.28	8.00	—	Teiuș	12.45	10.42	9.17	—										
Ghirb	—	6.54	8.34	—	Crăciunel	1.15	11.32	9.40	—										
Aghiriș	—	7.10	8.59	—	Blașu	1.44	12.03	—	—										
Stana	—	7.25	9.35	—	Micăsasa	2.00	12.24	10.12	—										
Huedin	—	7.49	10.16	—	Copșa mică	2.34	12.43	—	—										
Ciucia	11.33	8.11	11.04	—	Mediaș	2.52	1.22	10.45	—										
Bucia	12.06	8.52	12.17	—	Elisabetopole	3.27	2.24	11.07	—										
Bratca	—	9.11	12.47	—	Sighișora	4.01	3.06	11.29	—										
Rév	—	9.29	1.21	—	Hașfaleu	4.50	4.17	12.15	—										
Mező-Telegd	12.25	9.52	2.05	—	Homorod	5.08	4.51	12.30	—										
Fugyi-Vásárhely	—	1.11	10.27	3.08	Agostonfalva	6.47	7.07	1.32	—										
Vărad-Velinte	—	1.11	10.27	3.08	Apatia	7.36	8.10	2.04	—										
Oradea-mare	—	1.49	11.04	4.06	Feldiara	8.09	8.46	2.24	—										
P. Ladány	—	1.54	11.14	7.30	Brașov	8.41	9.20	2.44	—										
Szolnok	—	3.14	1.47	11.05	Timiș	9.20	10.15	3.15	—										
Buda-pesta	—	5.10	4.40	2.37	Predeal	—	6.00	3.25	—										
Viena	—	7.30	7.44	6.40	București	—	7.32	4.28	—										
	—	2.00	6.20	2.00															

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grise.